

πτώμα

πτώμα, το, ουσ. [<αρχ. πτώμα], το πτώμα. **1.** άνθρωπος σωματικά εξαντλημένος ή ηθικά εξουθενωμένος, το ερείπιο, το ράκος: «τέτοιο πτώμα δεν έχω ξαναδεί στη ζωή μου». (Λαϊκό τραγούδι: *βρε μοίρα, δεν κουράστηκες να τυραννάς ακόμα ένα ταλαίπωρο κορμί που το 'χεις κάνει πτώμα*). **2.** χαρακτηρίζει ειρωνικά ή υποτιμητικά το πολύ νωθρό άτομο: «άνοιξε, ρε πτώμα, λίγο το βήμα σου, γιατί θα μας πιάσει η νύχτα!». **3.** απευθύνεται και με υποτιμητική διάθεση σε άτομο: «τι συμβαίνει, ρε πτώμα, και παραπονιέσαι;».

- *βαδίζω επί πτωμάτων*, βλ. συνηθέστ. *πατώ επί πτωμάτων*.

- *γίνομαι πτώμα*, ταλαιπωρούμαι, εξαντλούμαι σωματικά, εξουθενώνομαι ψυχικά: «είχα τόσο κουραστική δουλειά σήμερα, που έγινα πτώμα || έγινε πτώμα, μόλις έμαθε το θάνατο του πατέρα του || κάθε μέρα γίνομαι πτώμα απ' την κούραση». Πολλές φορές, μετά το ρ. της φρ. ακολουθεί το *ένα*.

- *είμαι ένα πτώμα και μισό*, επιτείνει την αμέσως παρακάτω ερμηνεία (που είναι, δηλαδή, ένα πτώμα, συν ακόμη άλλο μισό): «μόλις γύρισα στο σπίτι ξάπλωσα να κοιμηθώ, γιατί ήμουν ένα πτώμα και μισό».

- *είμαι πτώμα*, είμαι ταλαιπωρημένος, εξαντλημένος σωματικά, είμαι εξουθενωμένος ψυχικά: «δε θα 'ρθω το βράδυ μαζί σας στα μπουζούκια. γιατί είμαι πτώμα || είμαι πτώμα μετά το θάνατο του πατέρα μου κι εσύ μου λες για γλέντια!». Πολλές φορές, μετά το ρ. της φρ. ακολουθεί το *ένα*. (Τραγούδι: *στον ώμο μου όταν γέρνεις, κι ας είμαι απ' το χορό ένα πτώμα*, νιώθω πιο σπουδαίος, κι απ' τον πρωθυπουργό ακόμα).

- *έπεσα πτώμα*, κατέρρευσα ή ξάπλωσα, γιατί ήμουν πολύ ταλαιπωρημένος, πολύ εξαντλημένος: «μόλις μπήκα στο σπίτι, έπεσα πτώμα στο κρεβάτι».

- *θα περάσεις πάνω απ' το πτώμα μου*, δηλώνει κατηγορηματική άρνηση σε κάποιον για κάτι, που η επιτυχία του εξαρτάται από εμάς τους ίδιους ή δηλώνει τη μεγάλη αποφασιστικότητα κάποιου να σταθεί εμπόδιο σε κάποιον, ώστε να μην πραγματοποιήσει, να μην πετύχει αυτό που επιδιώκει ή αυτό που θέλει να αποκτήσει «θα περάσεις πάνω απ' το πτώμα μου για να μπει μέσα || θα πρέπει να περάσεις πάνω απ' το πτώμα μου για να παντρευτείς την αδερφή μου».

- *μόνο πάνω απ' το πτώμα μου...*, βλ. φρ. *θα περάσεις πάνω απ' το πτώμα μου*.

- *όρθιο πτώμα*, **α.** αυτός που είναι πολύ ταλαιπωρημένος, πολύ εξαντλημένος, που είναι εξουθενωμένος σωματικά και ψυχικά: «απ' τη μέρα που πέθανε ο πατέρας του, είναι συνέχεια ένα όρθιο πτώμα». **β.** (ειρωνικά) αυτός που είναι πολύ αργόστροφος, που αντιδρά πολύ καθυστερημένα: «του ζήτησα έναν ξύπνιο για τις πωλήσεις και μου 'στειλε αυτό το όρθιο πτώμα».

- *πατώ επί πτωμάτων*, δε διστάζω να χρησιμοποιήσω κάθε μέσο προκειμένου να πετύχω το σκοπό μου, το στόχο μου: «για να κάνει όλη αυτή την τεράστια περιουσία που έχει, λένε πως πάτησε επί πτωμάτων».

- *τον κάνω πτώμα*, τον ταλαιπωρώ, τον εξαντλώ σωματικά, τον εξουθενώνω ψυχικά: «τον πλάκωσα στη δουλειά και τον έκανα πτώμα || τον έκανα πτώμα, μόλις άρχισα να του αναλύω ένα ένα τα λάθη της ζωής του». (Λαϊκό τραγούδι: *έρωτα πλάνε, τις φτωχές τις πονεμένες τις καρδιές τις κάνεις πτώμα, αχ, βρε σατράπη, σαδιστή, μου έχεις πάρει τη ζωή, τι θες ακόμα*).